

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
31 päivänä tammikuuta 1984 *

Yhdistetyissä asioissa 286/82 ja 26/83,

jotka Tribunale di Genova on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäviksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

Graziana Luisi

vastaan

Ministero del Tesoro (asia 286/82) ja

Giuseppe Carbone

vastaan

Ministero del Tesoro (asia 26/83)

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 67, 68 ja 106 artiklan tulkinnasta, jotta kansallinen tuomioistuin voi tehdä ratkaisun ulkomaan valuutan siirtoja koskevien Italian lainsäädännön tiettyjen säännösten yhteensopivuudesta näiden artiklojen kanssa,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti J. Mertens de Wilmars, jaostojen puheenjohtajat T. Koopmans, K. Bahlmann ja Y. Galmot sekä tuomarit P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, G. Bosco, U. Everling ja C. Kakouris,

julkisasiamies: G. F. Mancini,
kirjaaja: P. Heim,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Tribunal di Genova on esittänyt 12.7.1982 ja 22.11.1982 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 27.10.1982 ja 21.2.1983, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla useita ennakkoratkaisukysymyksiä ETY:n perustamissopimuksen 106 artiklan tulkinnasta voidakseen arvioida Italian ulkomaan valuuttojen siirtoja koskevan lainsäädännön yhteensopivuutta mainitun määräyksen kanssa.
- 2 Kysymykset on esitetty sellaisen oikeudenkäynnin yhteydessä, jossa kaksi Italiassa asuvaa henkilöä ovat riitauttaneet Ministro del Tesoron (valtiovarainministeriön) päätökset, joissa määrättiin kyseisille henkilöille sakkoa siitä, että he olivat ostaneet ulkomailla käyttämistä varten eri ulkomaan valuuttoja yli Italian lainsäädännössä sallitun, Italian liiroissa lasketun enimmäismäärän. Kyseisenä ajankohtana enimmäismäärä valuutan vientiin ulkomaille oli 500 000 liiraa vuodessa matkailua, liiketoimintaa, opintoja ja lääketieteellistä hoitoa varten.
- 3 Kansallisessa tuomioistuimessa kantajat kyseenalaistavat sakkojen määräämisen perusteena olleiden Italian lainsäädännön säännösten pätevyyden, koska ne ovat niiden mielestä yhteisön oikeuden vastaisia. Asiassa 286/82 pääasian kantaja G. Luisi ilmoitti vieneensä kyseiset valuutat useiden Ranskaan sekä Saksan liittotasavaltaan suuntautuneiden lomamatkojen yhteydessä ja myös saadakseen Saksan liittotasavallassa lääketieteellistä hoitoa. Asiassa 26/83 pääasian kantaja G. Carbone ilmoitti, että hänen ostamansa ulkomaan valuutta käytettiin kolmen kuukauden matkailuun Saksan liittotasavallassa. Molemmat kantajat väittivät, että maksuvälineiden viennin rajoittaminen ulkomaan valuutassa matkailun tai

lääketieteellisen hoidon tarkoituksessa on ETY:n perustamissopimuksen juoksevia maksuja ja pääomanliikkeitä koskevien määräysten vastainen.

- 4 Ensimmäisessä 12.7.1982 päivätyssä päätöksessään (asia 286/82) Tribunale di Genova toteaa, että toimet, joiden osalta Italian lainsäädännössä säädetään valuutan siirtoja koskevia enimmäismääriä, toisin sanoen loma-, liike- ja opintomatkat sekä lääketieteelliset hoidot kuuluvat perustamissopimuksen liitteen III luetteloon näkymättömistä toimista. Näihin toimiin liittyviin maksuihin sovelletaan siten Tribunale di Genovan mukaan perustamissopimuksen 106 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa, jossa jäsenvaltiot veloitetaan olemaan ottamatta välillään käyttöön uusia rajoituksia; tästä huolimatta kanteen kohteena oleva Italian lainsäädäntö tuli voimaan vuonna 1974. Tribunale di Genovan mukaan on kuitenkin asianmukaista määrittää näiden määräysten tarkka ulottuvuus suhteessa pääomanliikkeitä koskeviin määräyksiin erityisesti siltä osin kuin niitä sovelletaan setelien fyysiseen siirtoon.
- 5 Saadakseen ratkaisun tästä asiasta Tribunale esitti yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Tapauksissa, joissa jäsenvaltiossa asuvat henkilöt, jotka matkustavat ulkomaille loma-, liike- tai opintomatkan tai lääketieteellisen hoidon tarkoituksessa, vievät vieraan valtion tai ulkomaisen pankin seteleitä taikka luottovälineitä ulkomaan valuuttana, onko yhteisön oikeusjärjestyksen oikeussubjektilla oikeuksia, jotka jäsenvaltioiden on perustamissopimuksen 106 artiklan 3 kohdassa esitettyjen *standstill*-sääntöjen nojalla otettava huomioon sen vuoksi, että toiminta sisältyy perustamissopimuksen liitteessä III lueteltuihin näkymättömiin toimiin,

vai ottaen huomioon 106 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa esitetyn viittauksen, kuuluuko edellä kuvattu tapaus, joka objektiivisesti tarkasteltuna on valuutan siirtoa käteisenä, pääomanliikkeisiin, joita ei perustamissopimuksen 67 ja 68 artiklan määräysten ja niihin liittyvien 11.5.1960 ja 18.12.1962 annettujen neuvoston direktiivien säännösten mukaisesti ole pakko vapauttaa, minkä perusteella jäsenvaltion suorittamat valvontatoimenpiteet ja asettamat seuraamukset, jotka ovat tässä tapauksessa hallinnollisia, ovat lainmukaisia?”

- 6 Toisessa, 22.11.1982 päivätyssä päätöksessään (asia 26/83), Tribunale käsittelee ainoastaan valuutan siirtoja matkailutarkoituksessa. Se kysyy, onko turismin, vaikka se kuuluukin perustamissopimuksen 106 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin näkymättömiin toimiin, samanaikaisesti katsottava kuuluvan palvelujen liikkuvuuden alaan, jota säännellään näin ollen 106 artiklan 1 kohdan palvelujen liikkumiseen liittyviä maksuja koskevilla määräyksillä.

7 Tästä syystä Tribunale esitti yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan kysymyksen:

”Tapauksissa, joissa jäsenvaltiossa asuvat henkilöt, jotka matkustavat ulkomaille lomamatkalle, vievät vieraan valtion tai ulkomaisen pankin seteleitä taikka luottovälineitä ulkomaan valuuttana, onko yhteisön oikeusjärjestyksen oikeussubjektilla oikeuksia, joita jäsenvaltioiden on otettava huomioon perustamissopimuksen 106 artiklan 1 kohdan suoraan sovellettavien määräysten soveltamiseksi siltä osin kuin matkailun katsotaan kuuluvan palvelujen liikkumiseen ja siltä osin kuin matkailukulujen kattamiseksi tehtyjen valuutan siirtojen katsotaan kuuluvan juokseviin maksuihin, joita on pidettävä vapautettuina samalla tavalla kuin palvelut, joihin ne liittyvät;

vai, koska kyseinen toimi kuuluu perustamissopimuksen liitteessä III lueteltuihin näkymättömiin toimiin ja se on käteisvaluutan siirtoa 106 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan viittauksen nojalla, onko kyseessä pääoman liike, jota perustamissopimuksen 67 ja 68 artiklan määräysten ja niihin liittyvien 11.5.1960 ja 18.12.1962 annettujen neuvoston direktiivien säännösten mukaisesti ei ole pakko vapauttaa, minkä seurauksena jäsenvaltioiden hallinnolliset valvontatoimenpiteet ja seuraamukset tällä alalla olisivat lainmukaisia?”

8 Ennakkoratkaisukysymysten sanamuodosta ja kahden ennakkoratkaisupyyntöä koskevan päätöksen perusteluista ilmenee, että yhteisön oikeuden tulkintaa koskevat ongelmat näissä tapauksissa ovat:

a) kuuluvatko matkailu, liike- ja opintomatkat sekä lääketieteelliset hoidot palvelujen tarjontaan vai perustamissopimuksen 106 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin näkymättömiin toimiin vaiko molempiin samanaikaisesti,

b) onko valuutan siirtoja näiden neljän tarkoituksen osalta pidettävä juoksevana maksuna vai pääoman liikkeenä, erityisesti tapauksessa jossa se tapahtuu fyysisenä pankin setelien siirtona,

c) missä määrin vapautettuja näihin neljään tarkoitukseen liittyvät maksut ovat perustamissopimuksen 106 artiklan mukaan,

d) mitä valuutan siirtoja koskevia valvontatoimenpiteitä jäsenvaltioilla on oikeus toteuttaa näin vapautettujen maksujen osalta.

a) **Palvelujen tarjoamisen ja näkymättömien toimien käsitteet**

- 9 Perustamissopimuksen 60 artiklan mukaan palveluilla tarkoitetaan suorituksia, joista tavallisesti maksetaan korvaus ja joita määräykset tavaroiden, pääomien tai henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta eivät koske. Perustamissopimuksen toisen osan III osaston (Henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus) yhteydessä henkilöiden vapaa liikkuvuus sisältää työntekijöiden liikkumisen yhteisössä sekä sijoittautumisvapauden jäsenvaltioiden alueelle.
- 10 Perustamissopimuksen 59 artiklan mukaan rajoitukset, jotka koskevat muuhun yhteisön valtioon kuin palvelujen vastaanottajan valtioon sijoittautuneen jäsenvaltion kansalaisen vapautta tarjota palveluja yhteisössä, poistetaan. Palvelujen tarjoamisen mahdollistamiseksi palveluja tarjoava henkilö voi siirtyä jäsenvaltioon, johon sen vastaanottaja on sijoittautunut, tai palvelun vastaanottaja voi siirtyä jäsenvaltioon, johon sen tarjoaja on sijoittautunut. Vaikka vain ensimmäinen näistä tapauksista on selvästi mainittu 60 artiklan kolmannessa kohdassa, jossa sallitaan palvelujen tarjoajalle toimintansa harjoittaminen tilapäisesti valtiossa, jossa palvelu tarjotaan, toinen tapaus on sen tarpeellinen täydennys, joka vastaa tavoitetta vapauttaa kaikki toiminta, josta maksetaan korvaus ja jota tavaroiden, henkilöiden ja pääomien vapaa liikkuvuus ei koske.
- 11 Näiden määräysten täytäntöönpanemiseksi määrätään palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien rajoitusten poistamisesta annetun ja neuvoston perustamissopimuksen 63 artiklan nojalla 18.12.1961 hyväksymän yleisen toimintaohjelman (EYVL 1962, s. 32) osastossa II muun muassa sellaisten kunkin jäsenvaltion lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten poistamisesta, joissa säädetään taloudellisessa tarkoituksessa jäsenvaltioiden kansalaisten maahantulosta, maasta poistumisesta tai oleskelusta, siltä osin kuin ne eivät ole yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai kansanterveyden vuoksi oikeutettuja ja ovat omiaan haittaamaan näiden kansalaisten palvelujen tarjoamista.
- 12 Ulkomaalaisten liikkumista ja oleskelua koskevien yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä kansanterveyteen perustuvien erityistoimenpiteiden yhteensovittamisesta 25 päivänä helmikuuta 1964 annettua neuvoston direktiiviä 64/221/ETY (EYVL 1964, s. 850) sovelletaan sen 1 artiklan mukaan muun muassa jäsenvaltion kansalaiseen, joka matkustaa toiseen jäsenvaltioon "vastaanottaakseen siellä palveluja". Sijoittautumiseen ja palvelujen tarjoamiseen liittyvää jäsenvaltioiden kansalaisten liikkumista ja oleskelua yhteisön alueella koskevien rajoitusten poistamisesta 21 päivänä toukokuuta 1973 annetussa neuvoston

direktiivissä 73/148/ETY (EYVL 1973, L 172, s. 14) sallitaan sekä palvelun tarjoajalle että sen vastaanottajalle oikeus palvelun tarjoamisen ajan kestävään oleskeluun.

- 13 Kun palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien rajoitusten poistamisesta annetun yleisen toimintaohjelman oikeudelliseksi perustaksi otettiin perustamissopimuksen 106 artikla, yleisen toimintaohjelman laatijat osoittivat olevansa tietoisia palvelujen vapauttamisen vaikutuksista maksujen vapauttamiseen. Itse asiassa mainitun artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että tavaroiden ja palvelujen liikku- miseen liittyvät maksut vapautetaan siltä osin kuin jäsenvaltioiden välinen tavaroiden ja palvelujen liikkuvuus on vapautettu.
- 14 Palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksina, jotka on poistettava, yleisen toimintaohjelman III osaston C kappaleessa mainitaan myös esteet palveluista maksamiselle, ja näin on III osaston D kappaleen mukaan 106 artiklan 2 kohdan mukaisesti erityisesti silloin, kun palvelujen tarjontaa eivät rajoita muut kuin niihin liittyvien maksujen rajoitukset. Nämä rajoitukset oli poistettava yleisen toimintaohjelman V osaston B kappaleen mukaan ennen siirtymäajanjakson ensimmäisen vaiheen päättymistä, tämän kuitenkin rajoittamatta mahdollisesti kyseisen ajanjakson aikana "matkavaluutan myyntiä". Nämä määräykset on pantu täytäntöön palvelujen maksujen kaikkien esteiden ja haittojen poistamisesta tilanteissa, joissa palvelujen tarjontaa rajoittavat ainoastaan niihin liittyviä maksuja koskevat rajoitukset, 31.5.1963 annetulla neuvoston direktiivillä 63/340/ETY (EYVL 1963, s. 1609), jonka 3 artiklassa viitataan myös valuutan myyntiin matkailijoille.
- 15 Yleinen toimintaohjelma sekä edellä mainittu direktiivi antavat kuitenkin jäsenvaltioille oikeuden tarkistaa varojen siirron ja maksujen luonteen ja aitouden sekä toteuttaa tarpeellisia toimenpiteitä estääkseen lakiensa ja asetustensa rikkomisen "erityisesti valuutan luovutuksen alalla matkailijoille".
- 16 Tästä seuraa, että vapauteen tarjota palveluja sisältyy myös palvelujen vastaanot- tajan vapaus mennä palvelun vastaanottamiseksi toiseen jäsenvaltioon, ilman että tätä vapautta voitaisiin rajoittaa myöskään maksujen osalta, ja että matkailijoita, lääketieteellisen hoidon saajia sekä opinto- ja liikematkalla olevia henkilöitä on pidettävä palvelujen vastaanottajina.
- 17 Perustamissopimuksen 106 artiklan 3 kohdassa määrätään sopimuksen liitteessä III lueteltuihin näkymättömiin toimiin liittyvien siirtojen olemassa olevien rajoitusten asteittaisesta poistosta. Kuten kansallinen tuomioistuin on perustellusti todennut, luettelo sisältää muun muassa liikematkat, matkailun, yksityismatkat ja

18 Kyseisen artiklan 3 kohta on kuitenkin toissijainen suhteessa 106 artiklan 1 ja 2 kohtaan, kuten ilmenee sen toisesta alakohdasta, eikä sitä voida soveltaa kyseisiin neljään matkustustarkoitukseen.

b) Juoksevien maksujen ja pääomanliikkeiden käsitteet

19 Kansallinen tuomioistuin on todennut, että pankin setelien fyysinen siirto sisältyy perustamissopimuksen 69 artiklan soveltamiseksi pääoman liikkeiden alalla annettujen kahden neuvoston direktiivin liitteinä olevaan luetteloon D (EYVL 1960, s. 921 ja 1963, s. 62). Luettelossa D luetellaan pääomanliikkeet, joiden osalta direktiivit eivät edellytä jäsenvaltioilta vapauttamistoimenpiteitä. On siis kysyttävä, tarkoittaako luettelossa oleva viittaus pankin setelien fyysiseen siirtoon sitä, että tällainen siirto sellaisenaan on pääomanliike.

20 Perustamissopimuksessa ei määritetä, mitä pääomanliikkeellä tarkoitetaan. Edellä mainittujen kahden direktiivin liitteissä on kuitenkin annettu luettelo eri pääomanliikkeistä nimikkeineen. Vaikka varojen ja erityisesti pankin setelien fyysinen siirto sisältyykin luetteloon, tämä ei tarkoita, että tällaista siirtoa olisi kaikissa olosuhteissa pidettävä pääomanliikkeenä.

21 Itse asiassa perustamissopimuksen yleisestä järjestelmästä ilmenee ja 67 ja 106 artiklan vertailu vahvistaa, että 106 artiklassa tarkoitetut juoksevat maksut ovat valuutan siirtoja, jotka maksetaan vastikkeena siirron syynä olevista toimista, kun taas 67 artiklassa tarkoitetut pääoman liikkeet ovat rahoituksellisia toimenpiteitä, joilla pyritään pääasiassa kyseisten varojen sijoittamiseen tai investoimiseen eikä suorittamaan korvausta palveluista. Tämän vuoksi pääomanliikkeistä itsestään voi seurata juoksevia maksuja, kuten 67 artiklan 2 kohdasta ja 106 artiklan 1 kohdasta ilmenee.

22 Setelien fyysistä siirtoa ei siis voida pitää pääomanliikkeenä, kun siirto tehdään sellaisen maksuvelvollisuuden täyttämiseksi, joka johtuu tavaroiden tai palvelujen kaupan alalla tehdystä toimesta.

23 Tästä seuraa, että maksuja loma-, liike- tai opintomatkojen tai lääketieteellisen hoidon yhteydessä ei voida pitää pääomanliikkeinä, vaikka ne suoritettaisiin setelien fyysisenä siirtona.

c) Perustamissopimuksen 106 artiklassa esitetyn maksujen vapauttamisen aste

24 Palvelujen liikkuvuuden osalta 106 artiklan 1 kohdassa määrätään, että niihin liittyvät maksut on vapautettava siltä osin kuin jäsenvaltioiden välinen palvelujen liikkuvuus on vapautettu sopimuksen mukaisesti. Perustamissopimuksen 59 artiklan mukaan rajoitukset, jotka koskevat vapautta tarjota palveluja yhteisössä, poistetaan siirtymäkauden aikana. Siirtymäkauden päättyessä ei palvelujen tarjontaan liittyviä maksujen rajoituksia enää saa olla.

25 Tästä seuraa, että loma-, liike- tai opintomatkoihin ja lääketieteelliseen hoitoon liittyvät maksut ovat siirtymäkauden loputtua vapaita.

26 Tämä tulkinta vahvistetaan vuoden 1979 liittymisasiakirjan 54 artiklassa, jonka mukaan Kreikan tasavalta on oikeutettu jatkamaan matkailuun liittyvien siirtojen rajoituksia, mutta ainoastaan tietyn laajuisina ja ajanjaksolla, joka päättyy 31.12.1985. Artiklasta ilmenee, että ilman tätä poikkeusta siirrot olisi vapautettava välittömästi.

d) Valuutan siirtojen valvontatoimenpiteet

27 Viimeinen ongelma liittyy siihen, onko, ja jos on, niin missä määrin, jäsenvaltioilla vielä valta kohdistaa vapautettuihin siirtoihin ja maksuihin valuutan siirtoihin sovellettavia valvontatoimenpiteitä.

28 Tämän osalta on ensin tarkennettava, että 106 artiklassa määrätty maksujen vapauttaminen velvoittaa jäsenvaltiot sallimaan määräyksessä tarkoitetut maksut sen jäsenvaltion valuutassa, jossa velkoja tai edunsaaja asuu. Määräys ei siis koske kolmannen maan valuutassa suoritettuja maksuja.

29 Seuraavaksi on syytä huomioda, että edellä mainitun direktiivin 63/340/ETY 2 artiklassa tarkennetaan, että siinä säädetyt vapauttamistoimenpiteet eivät rajoita jäsenvaltioiden oikeutta "tarkistaa maksujen luonnetta ja aitoutta". Tämä varaus vaikuttaa sen tosiseikan aiheuttamalta, että kyseisenä ajankohtana tavaroiden, palvelujen ja pääoman liikkumiseen liittyvät maksut eivät olleet vielä kokonaan vapautettuja.

- 30 Siirtymäkauden päätyttyäkään vapauttaminen ei kuitenkaan ole vielä toteutunut kokonaisuudessaan. Perustamissopimuksen 69 artiklan mukaiset neuvoston direktiivit pääomanliikkeiden vapauden toteuttamiseksi eivät itse asiassa vielä ole poistaneet kaikkia rajoituksia tällä alalla, kun taas 67 artiklaa, jossa määrätään vapauttamisesta, on tulkittava, kuten yhteisöjen tuomioistuin on esittänyt tuomiossaan 11.11.1981 (asia 203/80, Casati, Kok. 1981, s. 2595), siten, että siirtymäkauden päätyttyäkään valuutan viennin rajoitusten ei voida katsoa olevan poistettu riippumatta 69 artiklan mukaisesti annetuista direktiiveistä.
- 31 Näissä olosuhteissa jäsenvaltioilla on säilynyt valta kohdistaa valuutan siirtoihin valvontaa sen tarkistamiseksi, ettei tosiasiasa ole kyseessä vapauttamattomien pääomien liikkuminen. Tämä valta on erityisen merkityksellinen, koska se liittyy jäsenvaltioiden perustamissopimuksen 104 ja 107 artiklan mukaiseen vastuuseen rahatalouden alalla, mihin sisältyy mahdollisuus toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä pääomapaon tai muiden vastaavien valuuttaansa koskevien keinottelujen estämiseksi.
- 32 Perustamissopimuksen 108 ja 109 artiklassa määrätään toteutettavista toimenpiteistä ja noudatettavista menettelyistä tilanteessa, jossa jäsenvaltio on vaikeudessa tai sen maksutasetta uhkaavat vakavat ongelmat. Nämä määräykset, jotka ovat voimassa vielä pääomanliikkeiden täydellisen vapauttamisen toteutumisen jälkeenkin, koskevat kuitenkin ainoastaan kriisitilanteita.
- 33 Muulloin kuin kriisitilanteessa ja siihen asti kun pääomanliikkeiden vapaus toteutuu kokonaan, on siis annettava jäsenvaltioille toimivalta valvoa, että näennäisesti vapautettuihin maksuihin liittyviä valuutan siirtoja ei käytetä tosiasiallisesti muuhun eli kiellettyihin pääomanliikkeisiin. Tässä yhteydessä jäsenvaltioilla on oikeus tarkistaa kyseisten siirtojen tai toimien luonne ja aitous.
- 34 Kyseisen valvonnan on kuitenkin tapahduttava yhteisön oikeudessa asetetuissa rajoissa, erityisesti palvelujen tarjonnan vapauden ja siihen liittyvien maksujen osalta. Valvonnasta ei tämän vuoksi saa seurata se, että palvelujen tarjoamiseen liittyvät maksut tai siirrot sallitaan ainoastaan tiettyyn määrään asti toimea tai ajanjaksoa kohden, koska tämä rajoittaisi perustamissopimuksessa tunnustettuja vapauksia. Valvontaa ei myöskään samasta syystä voi suorittaa niin, että vapauksista tulee näennäisiä tai että niiden käyttäminen riippuisi viranomaisten harkinnasta.
- 35 Nämä toteamukset eivät ole ristiriidassa sen kanssa, että jäsenvaltio vahvistaa kiinteitä rajoja, joita alittavia määriä ei valvota, kun taas nämä rajat ylittävistä menoista on osoitettava, että ne tosiasiallisesti liittyvät palvelujen kauppaan,

kuitenkin sillä ehdolla, että rajoja ei määritetä niin, että niillä olisi haitallista vaikutusta palvelujen tavanomaiseen tarjoamiseen.

36 Kansallisen tuomioistuimen on määritettävä sen käsiteltävinä olevissa yksittäistapauksissa, onko kyseinen valuutan siirron valvonta näiden rajoitusten mukaista.

37 Edellä esitetyn perusteella voidaan vastata ennakkoratkaisukysymyksiin, että perustamissopimuksen 106 artiklaa on tulkittava siten, että:

- loma-, liike- tai opintomatkojen ja lääketieteellisen hoidon yhteydessä siirrot ovat maksuja eivätkä pääoman liikkeitä, vaikka siirrot suoritettaisiin setelien fyysisenä siirtona,
- näiden maksujen rajoitukset on poistettu siirtymäkauden lopussa,
- jäsenvaltioilla säilyy valta valvoa, että vapautettuihin maksuihin näennäisesti liittyviä valuutan siirtoja ei tosiasiallisesti käytetä vapauttamattomien pääoman liikkeiden toteuttamiseen,
- tällä valvonnalla ei voida rajata palvelujen tarjoamiseen liittyviä maksuja tai siirtoja tiettyyn määrään toimea tai ajanjaksoa kohden, eikä siitä myöskään saa seurata, että perustamissopimuksessa tunnustetuista vapauksista tulee näennäisiä tai että niiden käyttäminen riippuisi viranomaisten harkinnasta,
- osana tätä valvontaa voidaan asettaa kiinteitä rajoja, joita alittavia määriä ei valvota, kun taas nämä rajat ylittävistä menoista on osoitettava, että ne tosiasiallisesti liittyvät palvelujen kauppaan, kuitenkin sillä ehdolla, että rajoja ei määritetä niin, että niillä olisi haitallista vaikutusta palvelujen tavanomaiseen tarjoamiseen.

Oikeudenkäyntikulut

38 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Belgian hallitukselle, Saksan liittotasavallan hallitukselle, Ranskan hallitukselle, Italian hallitukselle, Alankomaiden hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä

olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Tribunale di Genovan 12.7.1982 ja 22.11.1982 tekemillään päätöksillä esittämät kysymykset seuraavasti:

Perustamissopimuksen 106 artiklaa on tulkittava siten, että

- loma-, liike- tai opintomatkojen ja lääketieteellisen hoidon yhteydessä siirrot ovat maksuja eivätkä pääoman liikkeitä, vaikka siirrot suoritettaisiin setelien fyysisenä siirtona,
- näiden maksujen rajoitukset on poistettu siirtymäkauden lopussa,
- jäsenvaltioilla säilyy valta valvoa, että vapautettuihin maksuihin näennäisesti liittyviä valuutan siirtoja ei tosiasiaassa käytetä vapauttamattomien pääoman liikkeiden toteuttamiseen,
- tällä valvonnalla ei voida rajata palvelujen tarjoamiseen liittyviä maksuja tai siirtoja tiettyyn määrään toimea tai ajanjaksoa kohden, eikä siitä myöskään saa seurata, että perustamissopimuksessa tunnustetuista vapauksista tulee näennäisiä tai että niiden käyttäminen riippuisi viranomaisten harkinnasta,
- osana tätä valvontaa voidaan asettaa kiinteitä rajoja, joita alittavia määriä ei valvota, kun taas nämä rajat ylittävistä menoista on osoitettava, että ne tosiasiallisesti liittyvät palvelujen kauppaan, kuitenkin sillä ehdolla, että rajoja ei määritetä niin, että niillä olisi haitallista vaikutusta palvelujen tavanomaiseen tarjoamiseen.

Mertens de Wilmars

Koopmans

Bahlmann

Galmot

Pescatore

Mackenzie Stuart

Bosco

Everling

Kakouris

Julistettiin Luxemburgissa 31 päivänä tammikuuta 1984.

kirjaajan puolesta

J. A. Pompe

apulaiskirjaaja

J. Mertens de Wilmars
presidentti